

Név, osztály:

**Biológia Feladatmegoldó Verseny
(2016/2017)
II. forduló**

1. feladat

5 pont

TUDÓSOK

Munkásságuk alapján ismerd fel a tudósokat, kutatókat!

- A hazai növénykutatás úttörője, mintegy 150 növényfajt fedezett fel. Zoológusként is dolgozott, számos hazai állatfaj első leírója. 1817-ben hunyt el.
- Német orvosbiológus, nevéhez fűződik számos kórokozó baktérium felfedezése. Ő dolgozta ki a baktériumok tiszta tenyészetének előállítását és az elkülönítésre alkalmas festési módszereket.
- Angol orvos, a XVIII. század végén ő alkalmazott először védőoltást (himlő ellen).
- Francia kémikus és bakteriológus. A baktériumok erjedési folyamatainak vizsgálatával megalapozta a mikrobiológia tudományát.
- Orvos, kutatásait osztrák és svéd egyetemeken végezte az egyensúlyozószerv élettanával és kórtanával kapcsolatosan. 1914-ben Nobel-díjat kapott.

2. feladat

9 pont

PÉNZÉRMÉK

Néhány pénzérménken ritka, védett hazai élőlény képét találhatjátok.

Azonosítsátok a címletet, és a fajt. Melyik címlet nincs már forgalomban?

3. feladat

5 pont

FAJKERESŐ

Ismerd fel, az alábbi jellemzések mely fajokra vonatkoznak!

- Az egyetlen hazai csalánozó fajunk, amelynek van medúzaalakja is.
- Atlanti-mediterrán elterjedésű növény, hazánkban csak a Mecsekben és a Villányi-hegységben található, védett. Mézajakja kis majmocskát formáz.
- Legnagyobb hazai pókunk, az Alföld szikesein, földbe vájt lyukakban él.
- A hóvirággal együtt nyílik, üde erdők, főleg gyertyános-tölgyesek védett növényritkasága.
- Északkeleti hegyvidékeink bükköseiben és szurdokerdeiben élő, kék, zöld vagy feketés színű, vázzal nem rendelkező, védett állatfaj.

4. feladat

10 pont

KIRÁNDULÁS

Találd ki, hazánk melyik tájvédelmi körzetében "járhatunk"!

- Területén található hazánk legnagyobb vulkáni eredetű szigethegye. II. Rákóczi Ferenc a hegy "levének" jövedelméből pénzelte kuruc seregeit. Tiszta időben látni innen az Alacsony-Tátra havas csúcsait. Déli oldala fokozottan védett, több orchidea faj él itt.
- Nem csak mély, vadregényes szurdokokat, hanem szelíd lankákat, réteket is találhatunk területén. 1981 óta az UNESCO bioszféra rezervátumaihoz tartozik. Itt nő a fokozottan védett Sadler-husáng.
- Magashegyi bükköse 400 ha területen szigorúan védett, fái 130-140 évesek, őserdő rezervátummá jelölték ki. Tilos benne fát vágni, gombázni, vagy akár egy bükkmakkot is felszedni. Az a turista, aki ebben a hegységben barangolna egy esztendeig, szinte mindennap más forrásból olthatná szomját.
- A területén található tó Homoki Nagy István Vadvízország című filmje révén vált híressé. A tavat Móra Ferenc az ország legnagyobb szikes pocsolyájának nevezte.
- Mikszáth Kálmánt az itt található hegység a görög istenek hegyére emlékeztette, ezért keresztelte el Palóc Olymposnak. 625 méterre magasodó bazaltkúpját és a rajta álló várat Petőfi is megénekelte.

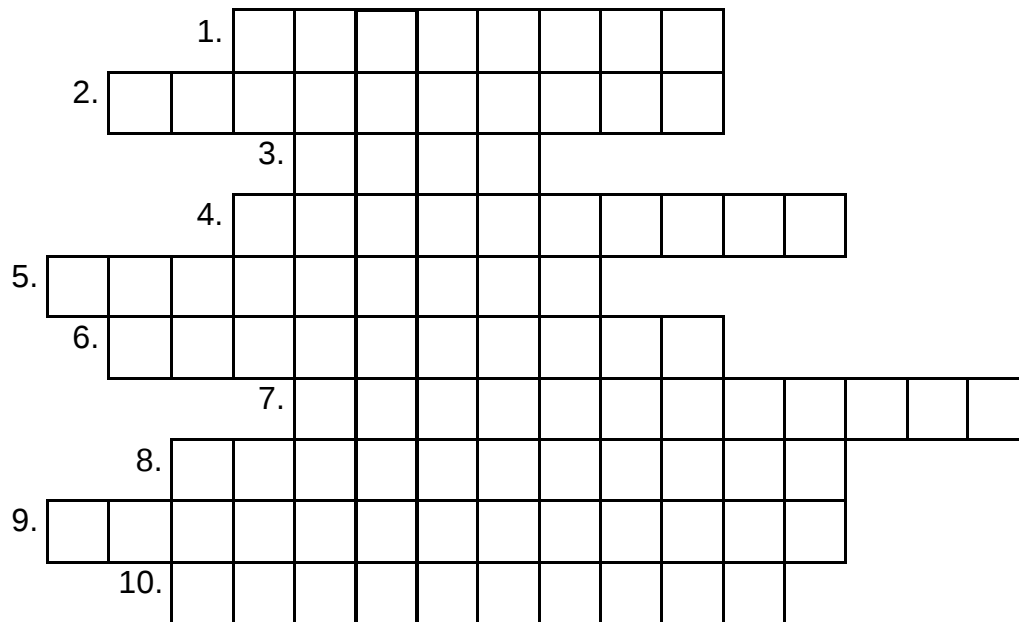
5. feladat

8 pont

SZÓLÁSOK

Az alábbi meghatározások alapján olyan szólásokat kell felismerned, amelyekben egy növény vagy állat neve szerepel.

- Elvállal valamely kellemetlenséggel járó feladatot, eltűr valamit ami számára sértő vagy kínos, esetleg hagyja, hogy rászedjék.
- Valamely kihalóban lévő szakma, foglalkozás utolsó képviselőjére, vagy egy letűnt világnézet hívére szoktuk mondani.
- Érdemtelenül szerencsés, vagy ritka nagy szerencséje van.
- Erősen ígér valamit, fogadkozik, de kétséges, hogy megtartja-e ígéretét.
- Ha valamely kérés durva megtagadásaként, vagy pusztán csúfolódó szándékból valaki a középső és mutató ujj között kidugja a hüvelykét, akkor mondjuk rá.
- Tönkre tesznek valakit, ellátják a baját valakinek, esetleg meghal.
- Akivel kapcsolatban használták, annak azt kívánták, hogy rút halállal haljon meg pl.: akasszák fel és hagyják akasztófán száradni a testét, vagy legalábbis maradjon temetetlen a holtteste.
- Arra az emberre mondjuk, aki mindenben gáncsoskodik, ott is hibát, mulasztást vél felfedezni ahol annak nyoma sincs.

6. feladat**12 pont****KÖRNYEZET-ÉS TERMÉSZETVÉDELEM****Oldd meg a keresztrejtvényt!****Melyik nemzeti parkunk területén él a megfejtésben szereplő állat?**

1. Más néven szélerózió, a szél felszínalakító munkájának összefoglaló neve.
2. Adott helyen és időben létező, olyan egyed feletti szintű szerveződési egység, amelyben több populáció él együtt meghatározott kapcsolatrendszerben.
3. Levegőtlen viszonyok között jön létre, túl nedves talajokban a Fe^{3+} ionok redukálódásával. kékes-zöldes-szürkés foltszerű vagy márványozott megjelenésű a talajban, erősen rontja annak termékenységét.
4. A talaj felszínétől, a mállásfolyamatok által még nem érintett kőzetréteg felső határáig terjedő réteg, mikroorganizmusok, növények, állatok életteréül szolgál.
5. Növényvédő szerek, három nagyobb csoportjuk: gyomirtók, gombaölők, rovarölők.
6. Az 5 Ft-os pénzérménken látható madárfaj.
7. A szerves anyagok (pl. egyes műtrágyák) felgyorsítják ezt az amúgy természetes úton is végbemenő, vizeinkre jellemző folyamatot.
8. Olyan anyag vagy energia, amely a környezetbe juttatva elsődleges hatásában nem okoz környezeti ártalmat, de különböző átalakulások után közvetve szennyezővé válhat.
9. A boglárkafélék családjába tartozó faj, nevét egy görög istenről kapta.
10. Ez a szmogtípus még a lakott területektől távol eső tájakon is fellép, csökkenti a látótávolságot, károsítja a növényzetet.

7. feladat

TÉLI MADÁRETETÉS

Milyen madárfajokat sikerült megetetnünk? Azonosíts be a képeken minél többet!
(Ahol több madárfaj is látható, ott nyíllal jelöld egyértelműen melyikre gondoltál!)

